1989 No.72

AFKONDIGINGSBLAD
VAN
ARUBA

LANDSVERORDENING van 28 december 1989 houdende regelen met betrekking tot de wijze van beheer en verantwoording van 's Lands gelden (Comptabiliteitsverordening 1989).

Uitgegeven, 29 december 1989

De minister van Justitie,

H.S. Croes

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Aruba,

In overweging genomen hebbende:

dat het wenselijk is nieuwe regelen vast te stellen met betrekking tot de wijze van beheer en verantwoording van 's Lands gelden;

Heeft, de Raad van Advies gehoord, met gemeen overleg der Staten, vastgesteld onderstaande landsverordening:

HOOFDSTUK I

Definities

Artikel 1

In deze landsverordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

kosten : in het verleden aangegane, huidige en toekomstige betalingsverplichtingen van het Land betrekking hebbend op één dienstjaar;

investering : een betalingsverplichting van het Land, die het bedrag van Afl. 2.500,- te boven gaat en waarvan het nut van de daarmee verkregen zaak zich over meer dan één dienstjaar uitstrekt;

middelen : in het verleden ontvangen, huidige en toekomstige inkomsten van het Land betrekking hebbend op één dienstjaar;

een openbare aanbesteding : het na een voorafgaande algemene bekendmaking bieden van de gelegenheid tot inschrijving door iedere natuurlijke of rechtspersoon voor de uitvoering van een werk, het doen van een levering of het verrichten van een dienst;

een onderhandse aanbesteding : een gelegenheid tot inschrijving door een beperkt aantal van ten minste twee natuurlijke of rechtspersonen voor de uitvoering van een werk, het doen van een levering of het verrichten van een dienst;

een gunning uit de hand : een opdracht tot het uitvoeren van een werk, het doen van een levering of het verrichten van een dienst, zonder dat daaraan een openbare of onderhandse aanbesteding is voorafgegaan;

een openbare verkoping : het na een voorafgaande algemene bekendmaking in het openbaar verkopen van een roerende zaak van het Land aan de meestbiedende;

garantie : een overeenkomst tot borgstelling of wisselborgstelling, aangegaan door het Land ten behoeve van derden, behoudens de borgstellingsovereenkomst in verband met kosten van ziekte en verpleging.

HOOFDSTUK II

Begroting van het Land

Artikel 2

1. Iedere minister stelt voor het komende dienstjaar een ontwerp voor een landsverordening tot vaststelling van de begroting voor zijn ministerie op. Hij zendt het ontwerp vóór 1 april van het lopende dienstjaar aan de minister van Financiën.

2. In een ontwerp als bedoeld in het eerste lid, worden opgenomen:

a. een raming van de kosten in het komende dienstjaar,
b. een raming van de middelen ter dekking van de kosten van het komende dienstjaar,
c. een raming van de investeringen in het komende dienstjaar.

In het ontwerp voor het ministerie van Financiën is bovendien opgenomen een financieringsplan voor het komende dienstjaar.

3. De in het tweede lid vermelde ramingen worden onderverdeeld naar posten volgens een bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, vast te stellen financieel-economische classificatie.

4. Uitsluitend in het ontwerp voor het ministerie van Financiën wordt ten behoeve van in de loop van het komende dienstjaar onverwacht opkomende, en daardoor niet in de afzonderlijke posten geraamde, onontkoombare betalingsverplichtingen die geen uitstel gedogen, onder de raming van kosten opgenomen een post onvoorziene kosten.

Artikel 3

1. Een ontwerp voor een landsverordening tot vaststelling van de begroting van een ministerie voor een dienstjaar wordt vergezeld van een memorie van toelichting die een uiteenzetting bevat over het door de betrokken minister te voeren beleid en, wat de vaststelling van de kosten en investeringen en de middelen betreft, nauwkeurig en volledig de gronden en gegevens bevat, waarop elke raming berust, alsmede per post de raming voor het lopende jaar en de cijfers, voorkomende in de jaarrekening van het voorafgaande jaar. In geval van aanmerkelijk verschil tussen de ramingen van het komende en het lopende dienstjaar worden de redenen van dit verschil, alsmede de gronden voor de voorgedragen nieuwe posten vermeld.

2. Aan de memorie van toelichting op de ontwerpen voor de ministeries wordt een per 1 januari van het jaar, voorafgaande aan het dienstjaar, gespecificeerd overzicht van de vorderingen en schulden van het desbetreffende ministerie toegevoegd. Aan de memorie van toelichting op het ontwerp voor het ministerie van Financiën worden bovendien toegevoegd:

- een per 1 januari van het jaar, voorafgaande aan het dienstjaar, gespecificeerd overzicht van de aangegane en verstrekte geldleningen;

- een per 1 januari van het jaar, voorafgaande aan het dienstjaar, gespecificeerd overzicht van de gegeven garanties;
- een liquiditeitsprognose van het Land over het komende dienstjaar.

Artikel 4

1. Een landsverordening tot vaststelling van de begroting van een ministerie treedt in werking met ingang van 1 januari van het dienstjaar waarop de begroting betrekking heeft.

2. Indien de plaatsing in het Afkondigingsblad van Aruba geschiedt na 31 december, treedt zij in werking met ingang van de dag na die van haar plaatsing in het Afkondigingsblad, en werkt zij terug tot en met 1 januari.

Artikel 5

Het dienstjaar is het kalenderjaar.

Artikel 6

1. Indien een landsverordening kan leiden tot hogere of lagere kosten, investeringen of middelen voor het lopende begrotingsjaar of voor latere jaren, dient de memorie van toelichting op het ontwerp voor de desbetreffende landsverordening expliciet de financiële gevolgen in een afzonderlijk onderdeel te vermelden, waarbij tevens worden aangegeven of, onderscheidenlijk in hoeverre, de financiële gevolgen begrepen zijn in de laatst ingediende begroting, en uit welke middelen deze uitgaven gedekt zullen worden.

2. Mededelingen aan de Staten met betrekking tot beleidsvoornemens van de regering bevatten een financieel onderdeel.

HOOFDSTUK III

Het beheer van de begroting van het Land

§ 1. De administratie

Artikel 7

1. Met betrekking tot de begroting waarover een minister het beheer voert, beschikt hij over de in de landsverordening tot vaststelling van zijn begroting toegestane bedragen, behoudens artikel 18, tweede lid.

2. Elk ministerie is belast met zijn begrotingszaken en het voeren van zijn financiële administratie.

Artikel 8

Er is een centrale begrotings- en financiële administratie die wordt gevoerd door de Directie Financiën van het ministerie van Financiën.

Artikel 9

De controle op de administraties, bedoeld in de artikelen 7, tweede lid, en 8, wordt verricht door de centrale accountantsdienst van het Land.

Artikel 10

Met het oog op het doelmatig beheer van en de controle op de administraties, bedoeld in de artikelen 7, tweede lid, en 8, stelt de minister van Financiën regels met betrekking tot de inrichting van deze administraties en tot de wijze waarop deze worden bijgehouden.

Artikel 11

1. In een geval als bedoeld in artikel 4, tweede lid, kunnen de ministers om de overheidsdienst gaande te houden in de periode tot de inwerkingtreding van de aldaar bedoelde landsverordening beschikken over ten hoogste viertwaalfde gedeelte van de bedragen die voor ge-

lijksoortige kosten zijn vastgesteld in de landsverordening tot vaststelling van de begroting van het voorafgaande dienstjaar.

2. Indien de eisen van de dienst dit onvermijdelijk maken, kan de betrokken minister in overeenstemming met de minister van Financiën beschikken over een groter gedeelte dan viertwaalfde van de in het eerste lid bedoelde bedragen. Een dergelijke ministeriële beschikking wordt terstond in afschrift toegezonden aan de Staten en de Algemene Rekenkamer.

§ 2. Het beheer door de minister van Financiën

Artikel 12

1. De minister van Financiën is verantwoordelijk voor het beheer over de centrale Landskas en de aan het Land toebehorende of toevertrouwde geldswaardige papieren.

2. Bij landsbesluit kan worden bepaald, dat het beheer over andere kassen en geldswaardige papieren onder verantwoordelijkheid van een andere minister wordt gevoerd. De voordracht tot een zodanig landsbesluit wordt gedaan door de minister van Financiën, in overeenstemming met de betrokken minister.

Artikel 13

De minister van Financiën en de in artikel 12, tweede lid, bedoelde andere ministers kunnen functies binnen de overheidsdienst aanwijzen, waarvan degene die die functie vervult, namens de desbetreffende minister belast is met het doen van ontvangsten en betalingen en de bewaring van gelden, dan wel met de ontvangst, de afgifte en de bewaring van geldswaardige papieren. De in artikel 12, tweede lid, bedoelde andere ministers doen van hun beschikking tot aanwijzing een afschrift toekomen aan de minister van Financiën.

Artikel 14

1. Bij landsbesluit kan aan de betrokken minister machtiging worden verleend tot:

a. overschrijding van de in de begroting voor zijn ministerie geraamde kosten of het maken van niet in die begroting geraamde kosten;

b. overschrijding van in de begroting van zijn ministerie geraamde investeringen of het doen van niet in die begroting geraamde investeringen,

mits het betreft het aangaan van betalingsverplichtingen die geen uitstel gedogen tot het volgend begrotingsjaar.

2. De voordracht voor een landsbesluit als bedoeld in het eerste lid, wordt gedaan door de betrokken minister in overeenstemming met de minister van Financiën; de voordracht wordt niet gedaan, dan nadat de betrokken minister en de minister van Financiën het ontwerp van het landsbesluit, vergezeld van zowel de toelichting met betrekking tot de middelen ter dekking van de betrokken kosten, als het advies dat de Raad van Advies over het ontwerp aan de genoemde ministers heeft uitgebracht, aan de Staten hebben overgelegd en de Staten gedurende twee weken de gelegenheid is geboden hun wensen en bezwaren ter kennis te brengen van de betrokken minister en de minister van Financiën.

3. De betrokken minister stelt terstond na de totstandkoming van een landsbesluit als bedoeld in het eerste lid, een ontwerp voor een landsverordening tot wijziging van de Landsverordening tot vaststelling van de begroting van zijn ministerie op. Hij zendt het ontwerp zo spoedig mogelijk, doch in ieder geval vóór 1 april van het daaropvolgende dienstjaar aan de minister van Financiën; op het ontwerp is artikel 3, eerste lid, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 15

Indien het aangaan van een betalingsverplichting zo dringend gewenst is, dat daarvoor niet de procedure als bedoeld in artikel 14, kan worden gevolgd, geschiedt het aangaan van die betalingsverplichting ten laste van de post onvoorziene kosten, bedoeld in artikel 2, vierde lid, bij landsbesluit, op voordracht van de betrokken minister in overeenstemming met de minister van Financiën.

Artikel 16

1. Bij landsbesluit kan aan de minister van Financiën machtiging worden verleend tot het doen van betalingen waarvoor op de begroting van het desbetreffende ministerie geen gelden zijn opgenomen, of geen gelden meer beschikbaar zijn.

2. De minister ten laste van wiens begroting de in het eerste lid genoemde kosten worden gemaakt, stelt terstond na de totstandko-

ming van een landsbesluit als bedoeld in het eerste lid, een ontwerp voor een landsverordening tot wijziging van de Landsverordening tot vaststelling van de begroting van zijn ministerie op. Hij zendt het ontwerp zo spoedig mogelijk, doch in ieder geval vóór 1 april van het daaropvolgende dienstjaar aan de minister van Financiën; op het ontwerp is artikel 3, eerste lid, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 17

1. De minister van Financiën ziet toe op de besteding van 's Lands gelden, ook nadat bij landsverordening aan een minister uitdrukkelijk de nodige gelden zijn toegestaan. Dit toezicht omvat mede de toetsing aan het algemene financiële beleid.

2. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, worden regels gesteld met betrekking tot het verlenen van voorschotten aan:

a. personen in dienst van het Land;
b. personen die op grond van een overeenkomst tot het verrichten van enkele diensten contractueel verbonden zijn met het Land;
c. personen die werkzaam zijn bij een privaatrechtelijke instelling die op grond van een overeenkomst tot het verrichten van enkele diensten contractueel verbonden is met het Land.

Daarbij worden in ieder geval voorwaarden gesteld met betrekking tot de besteding van de voorgeschoten gelden en het toezicht daarop, alsmede op de aflossing van het voorschot.

3. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, worden regels gesteld inzake de procedure met betrekking tot de aanvrage en uitbetaling van subsidies aan instellingen van openbaar nut, niet zijnde instellingen voor weldadigheid, onderwijs of openbaar vervoer.

Artikel 18

1. De minister van Financiën bepaalt, welke gegevens hem ten behoeve van het in artikel 17, eerste lid, bedoelde toezicht dienen te worden verstrekt.

2. Voorts kan hij ten behoeve van dit toezicht bepaalde posten van kosten en investeringen aanwijzen op de begrotingen van andere ministeries ten laste waarvan geen verplichtingen mogen worden aangegaan, voordat hij daarmede heeft ingestemd.

§ 3. De boeking van middelen,

kosten en investeringen

Artikel 19

1. Kosten, investeringen en middelen worden geboekt op de daarvoor bestemde begrotingspost.

2. Geschillen met betrekking tot boekingen als bedoeld in het eerste lid, worden beslist door de minister van Financiën.

Artikel 20

1. Indien aan aannemers en leveranciers in verband met door hen ten behoeve van het Land uit te voeren werken of leveringen goederen in eigendom worden afgestaan, wordt een bedrag, gelijk aan de waarde van die goederen, onder de middelen geboekt en gebracht ten laste van de begrotingspost waaruit de werken of leveringen worden bekostigd.

2. Soortgelijke boekingen ten bate van de middelen en ten laste van de kosten en investeringen geschieden wegens boeten die op vorderingen van aannemers en leveranciers zijn gekort, en voorts bij andere vergelijking van een schuld met een vordering.

3. Vergoedingen voor aan landseigendommen toegebrachte schade kunnen, voor zover zij de herstelkosten niet te boven gaan, in mindering worden gebracht op die kosten.

Artikel 21

1. Verrekeningen tussen landsdiensten worden geboekt als middelen, kosten of investeringen.

2. De minister van Financiën geeft voorschriften met betrekking tot de verrekeningen, bedoeld in het eerste lid.

HOOFDSTUK IV

Privaatrechtelijke bepalingen

§ 1. Rechtshandelingen

Artikel 22

1. Tenzij bij of krachtens landsverordening anders is bepaald, worden privaatrechtelijke rechtshandelingen namens het Land verricht door de daarbij betrokken minister of, krachtens algemene of bijzondere volmacht, namens deze.

2. Overeenkomsten kunnen slechts worden aangegaan voor een periode van niet langer dan vijf jaren.

3. Tot het aangaan of het verstrekken van geldleningen ten behoeve of ten laste van het Land wordt bij of krachtens landsverordening uitsluitend gemachtigd de minister van Financiën.

Artikel 23

1. Van het door of namens een minister verrichten van een privaatrechtelijke rechtshandeling met een geldelijk belang moet uit geschrifte blijken.

2. De minister van Financiën kan een bedrag vaststellen, waarboven het verrichten van een privaatrechtelijke rechtshandeling slechts bij schriftelijke overeenkomst mag plaatsvinden.

Artikel 24

1. De verkoop van een aan het Land toebehorende roerende zaak geschiedt door middel van een openbare verkoping na een beslissing daartoe van de betrokken minister.

2. De verkoop van een roerende zaak is slechts toegestaan, indien deze niet meer nodig is voor de overheidsdienst en met inachtneming van de door de minister van Financiën ter zake te stellen voorschriften.

3. In afwijking van het eerste lid kan bij beschikking van de betrokken minister worden bepaald, dat een roerende zaak met een geraamde verkoopwaarde van Afl. 1000,- of minder niet in het openbaar behoeft te worden verkocht.

4. De minister van Financiën kan nadere regels stellen met betrekking tot openbare verkopingen.

Artikel 25

1. Een werk, een levering of een dienstverrichting waarvan de geraamde kosten Afl. 100.000,- of meer bedragen, wordt slechts toegewezen, nadat daartoe een openbare aanbesteding is gehouden.

2. Een werk, een levering of een dienstverrichting waarvan de geraamde kosten minder dan Afl. 100.000,-, maar meer dan Afl. 10.000,- bedragen, wordt slechts toegewezen, nadat daartoe een onderhandse aanbesteding is gehouden, tenzij de betrokken minister van oordeel is, dat een openbare aanbesteding noodzakelijk is.

3. Voor een werk, een levering of een dienstverrichting waarvan de geraamde kosten Afl. 10.000,- of minder bedragen, behoeft geen aanbesteding te worden gehouden en kan het werk, de levering of de dienstverrichting uit de hand worden gegund.

4. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, worden nadere regels gesteld betreffende het houden van openbare en onderhandse aanbestedingen en de wijziging, de schorsing of de staking van werken.

Artikel 26

1. Van het houden van een openbare aanbesteding kan bij beschikking van de betrokken minister in overeenstemming met de minister van Financiën worden afgezien indien:

a. goede gronden doen verwachten, dat een openbare aanbesteding niet in het financieel belang van het Land zal zijn, of
b. de aan het werk, de levering of de dienstverrichting te stellen bijzondere eisen niet tot hun recht zouden kunnen komen, of
c. het werk van zodanige aard is, dat toezicht tijdens een keuring na de gereedmaking geen afdoende waarborg van deugdelijkheid verschaft, of
d. een bijzondere aanbieding is ontvangen, waarvan de aanvaarding in het belang van het Land is.

Indien de minister van Financiën de betrokken minister is, pleegt hij overleg met de minister-president.

2. Indien ingevolge het eerste lid wordt afgezien van het houden van een openbare aanbesteding, wordt het werk, de levering of de dienstverrichting toegewezen, nadat daartoe een onderhandse aanbe-

steding is gehouden.

3. Indien het houden van een openbare of onderhandse aanbesteding niet mogelijk is of bij beschikking van de betrokken minister in overeenstemming met de minister van Financiën ondoelmatig wordt geoordeeld, wordt het werk uit de hand gegund. De tweede volzin van het eerste lid is van toepassing.

4. Indien voor een werk, een levering of een dienstverrichting waarvoor de geraamde kosten Afl. 100.000,- of meer bedragen, geen openbare aanbesteding is gehouden, dient uit de ministeriële beschikking, bedoeld in het derde lid, te blijken, om welke redenen de gevolgde wijze van aanbesteding is gekozen.

Artikel 27

1. De oprichting of mede-oprichting van een privaatrechtelijke rechtspersoon, dan wel de deelneming in een privaatrechtelijke rechtspersoon of vervreemding van een dergelijke deelneming, waarbij een geldelijk belang is gemoeid van Afl. 100.000,- of meer, geschiedt met machtiging, verkregen bij landsverordening.

2. De oprichting of mede-oprichting van een privaatrechtelijke rechtspersoon of de deelneming in een privaatrechtelijke rechtspersoon of vervreemding van een dergelijke deelneming waarbij een geldelijk belang is gemoeid van minder dan Afl. 100.000,-, geschiedt met machtiging, verkregen bij landsbesluit.

3. De voordracht voor een landsbesluit als bedoeld in het tweede lid, wordt niet gedaan dan nadat, de Raad van Advies gehoord, het ontwerp van het landsbesluit en een toelichting met betrekking tot de achtergronden van de desbetreffende aangelegenheid, voorzien van het advies van de Raad van Advies dienaangaande aan de Staten is voorgelegd en de Staten gedurende twee weken de gelegenheid is geboden hun wensen en bezwaren ter kennis te brengen van de minister van Financiën en de betrokken minister.

Artikel 28

1. Een schenking aan derden van een aan het Land toebehorende zaak met een waarde van Afl. 10.000,- of meer wordt verricht met machtiging, verkregen bij landsverordening.

2. Een schenking aan derden van een aan het Land toebehorende zaak met een waarde van minder dan Afl. 10.000,- maar meer dan

Afl. 1000,- wordt verricht met machtiging, verkregen bij landsbesluit.

3. De voordracht voor een landsbesluit als bedoeld in het tweede lid, wordt niet gedaan dan nadat, de Raad van Advies gehoord, het ontwerp van het landsbesluit en een toelichting met betrekking tot de achtergronden van de desbetreffende aangelegenheid, voorzien van het advies van de Raad van Advies dienaangaande aan de Staten is voorgelegd en de Staten gedurende twee weken de gelegenheid is geboden hun wensen en bezwaren ter kennis te brengen van de minister van Financiën en de betrokken minister.

4. Een schenking aan derden van een aan het Land toebehorende zaak met een waarde van Afl. 1000,- of minder wordt verricht bij een met redenen omklede beschikking van de betrokken minister in overeenstemming met de minister van Financiën. Ingeval de minister van Financiën de betrokken minister is bij een schenking als bedoeld in de eerste volzin, geschiedt deze schenking bij een met redenen omklede beschikking van de minister van Financiën, in overeenstemming met de minister-president.

5. Een landsbesluit als bedoeld in het tweede lid, en een ministeriële beschikking als bedoeld in het vierde lid, worden in de Landscourant van Aruba bekend gemaakt.

Artikel 29

1. Gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van een aan het Land toekomende civielrechtelijke vordering geschiedt, indien het kwijt te schelden bedrag Afl. 10.000,- of meer bedraagt, met machtiging, verkregen bij landsverordening.

2. Gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van een aan het Land toekomende civielrechtelijke vordering geschiedt, indien het kwijt te schelden bedrag minder dan Afl. 10.000,- maar meer dan Afl. 1000,- bedraagt, met machtiging, verkregen bij landsbesluit.

3. De voordracht voor een landsbesluit als bedoeld in het tweede lid, wordt niet gedaan dan nadat, de Raad van Advies gehoord, het ontwerp van het landsbesluit en een toelichting met betrekking tot de achtergronden van de desbetreffende aangelegenheid, voorzien van het advies van de Raad van Advies dienaangaande aan de Staten is voorgelegd en de Staten gedurende twee weken de gelegenheid is geboden hun wensen en bezwaren ter kennis te brengen van de minister van Financiën en de betrokken minister.

4. Gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van een aan het Land

toekomende civielrechtelijke vordering geschiedt, indien het kwijt te schelden bedrag Afl. 1000,- of minder bedraagt, bij een met redenen omklede beschikking van de betrokken minister in overeenstemming met de minister van Financiën. Artikel 28, vierde lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.

5. Een landsbesluit als bedoeld in het tweede lid, en een ministeriële beschikking als bedoeld in het vierde lid, worden in de Landscourant van Aruba bekend gemaakt.

Artikel 30

1. Een overeenkomst ter beëindiging van een geschil omtrent een recht op een zaak wordt, indien het geldelijk belang Afl. 100.000,- of meer bedraagt, slechts gesloten met machtiging, verkregen bij landsverordening.

2. Een overeenkomst ter beëindiging van een geschil omtrent een recht op een zaak met een geldelijk belang van minder dan Afl. 100.000,- wordt gesloten met machtiging, verkregen bij landsbesluit.

3. De voordracht voor een landsbesluit als bedoeld in het tweede lid, wordt niet gedaan dan nadat, de Raad van Advies gehoord, het ontwerp van het landsbesluit en een toelichting met betrekking tot de achtergronden van de desbetreffende aangelegenheid, voorzien van het advies van de Raad van Advies dienaangaande aan de Staten is voorgelegd en de Staten gedurende twee weken de gelegenheid is geboden hun wensen en bezwaren ter kennis te brengen van de minister van Financiën en de betrokken minister.

4. Een landsbesluit als bedoeld in het tweede lid, wordt in de Landscourant van Aruba bekend gemaakt.

Artikel 31

De geldigheid van een privaatrechtelijke rechtshandeling wordt met betrekking tot de bevoegdheid van degene die optreedt namens het Land, slechts aangetast, indien daarbij artikel 22, artikel 28, artikel 29 of artikel 30 niet in acht is genomen.

§ 2. Verjaring

Artikel 32

Een rechtsvordering ter zake van uit een landsverordening voortvloeiende of krachtens een landsverordening vastgestelde heffing, verjaart door verloop van vijf jaren na de aanvang van het jaar waarin die heffing invorderbaar is geworden, tenzij de desbetreffende landsverordening een andere verjaringstermijn bepaalt.

Artikel 33

1. Een rechtsvordering ter zake van een geldschuld van het Land verjaart door verloop van twintig maanden na de aanvang van het dienstjaar waarin de schuld invorderbaar is geworden.

2. In afwijking van de Vierde Afdeling van de Zevende Titel van het Vierde Boek van het Burgerlijk Wetboek van Aruba, wordt de verjaring van een geldschuld van het Land uitsluitend gestuit door de indiening van een declaratie bij de Directie Financiën. Door of namens de directeur van de Directie Financiën wordt aan de schuldeiser op zijn verzoek een gedagtekend ontvangstbewijs gegeven.

3. In afwijking van het eerste lid, verjaart:

a. een rechtsvordering inzake bezoldiging, pensioen, onderstand, rente en aflossing van een geldlening door verloop van vijf jaren en

b. een rechtsvordering waarvan het bedrag vaststaat en de vereveving niet afhankelijk is van de voorafgaande indiening van stukken door de belanghebbenden, door verloop van de termijnen, opgenomen in de Derde Afdeling van de Zevende Titel van het Vierde Boek van het Burgerlijk Wetboek van Aruba.

HOOFDSTUK V

Landsbedrijven

Artikel 34

1. Bij landsverordening kunnen onderdelen van de dienst als landsbedrijf worden aangewezen.

2. Een landsbedrijf staat onder het toezicht van de betrokken minister en, wat zijn financiëel beleid betreft, onder het toe-

zicht van de betrokken minister en de minister van Financiën gezamenlijk.

3. Bij of krachtens landsverordening worden regels gesteld met betrekking tot het beheer en de administratie, [redacted] een landsbedrijf te voeren.

Artikel 35

In de begroting van het ministerie waaronder een landsbedrijf ressorteert, worden de posten opgenomen, die betrekking hebben op het exploitatieresultaat van dat landsbedrijf. De kapitaalsverhouding van het desbetreffende landsbedrijf met het Land komt tot uitdrukking in de balans van het Land.

Artikel 36

Op de begroting en de jaarrekening van een landsbedrijf zijn de artikelen 2 tot en met 7, 9 tot en met 11, 14, 15, 19 tot en met 21 en 41 tot en met 45 van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK VI

Bepalingen met betrekking tot overheidsparticipaties en bijzondere rechtspersonen

Artikel 37

Met het oog op het bepalen van de vermogenspositie van het Land wordt de jaarrekening van een naamloze vennootschap waarvan het Land aandeelhouder is en waarbij een geldelijk belang is gemoeid van Afl. 100.000,- of meer, terstond na vaststelling ervan in afschrift aan de minister van Financiën aangeboden door de bij die deelneming meest betrokken minister.

Artikel 38

1. Bij landsverordening ingestelde rechtspersoonlijkheid bezittende bedrijven en instellingen zijn gehouden om jaarlijks binnen drie maanden na de afsluiting van hun boekjaar, hun jaarrekening aan te bieden aan de minister van Financiën.

2. De bedrijven en instellingen, bedoeld in het eerste lid, dienen vóór 1 april van het lopende dienstjaar hun ramingen als bedoeld in artikel 2, tweede lid, aan de minister van Financiën toe te zenden.

HOOFDSTUK VII

Begrotingsfondsen

Artikel 39

1. Bij landsverordening kunnen begrotingsfondsen worden ingesteld; daarbij wordt tevens de bestemming van batige saldi van deze fondsen geregeld.

2. Een begrotingsfonds staat onder toezicht van de betrokken minister en de minister van Financiën.

Artikel 40

1. Begrotingsfondsen worden afzonderlijk beheerd.

2. De begroting en de jaarrekening van de begrotingsfondsen worden jaarlijks opgemaakt en vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van deze landsverordening.

HOOFDSTUK VIII

De jaarrekening van het Land

Artikel 41

1. Iedere minister stelt na afloop van een dienstjaar een exploitatie-overzicht over dat dienstjaar samen.

2. Hij zendt dat exploitatie-overzicht, vergezeld van een toelichting, houdende een nauwkeurige en volledige verklaring van de gegevens in het exploitatie-overzicht, vóór 1 april van het daaropvolgende dienstjaar aan de minister van Financiën.

Artikel 42

1. De minister van Financiën stelt jaarlijks de jaarrekening van het Land over het afgelopen dienstjaar samen en zendt deze

vóór 1 juni aan de Algemene Rekenkamer.

2. De jaarrekening van het Land bestaat in ieder geval uit:

a. een balans;
b. een exploitatierekening;
c. een staat van investeringen;
d. een staat van herkomst en besteding der middelen;
e. een overzicht van elk ministerie als bedoeld in artikel 41, tweede lid;
f. een toelichting, houdende een nauwkeurige en volledige verklaring van de gegevens, opgenomen in de onderdelen a tot en met c.

Artikel 43

De inrichting van de in artikel 41, tweede lid, en artikel 42, tweede lid, genoemde bestanddelen van een jaarrekening geschiedt overeenkomstig bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, vastgestelde modellen.

Artikel 44

De Algemene Rekenkamer doet haar rapport inzake de beoordeling van de jaarrekening van het Land binnen 12 weken na de datum van verzending toekomen aan de minister van Financiën.

Artikel 45

1. Uiterlijk op 1 september van het jaar, volgend op het jaar waarop de jaarrekening van het Land betrekking heeft, wordt het ontwerp voor een landsverordening tot vaststelling van het saldo van de exploitatierekening aangeboden aan de Staten. Zij behoeft niet aan de Raad van Advies te zijn aangeboden.

2. De memorie van toelichting van het ontwerp, bedoeld in het eerste lid, wordt vergezeld van:

a. de jaarrekening van het Land voor het desbetreffende dienstjaar;
b. het rapport van de Algemene Rekenkamer als bedoeld in artikel 44.

HOOFDSTUK IX

Slotbepalingen

Artikel 46

In het belang van een goede uitvoering van deze landsverordening kunnen bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, nadere regels worden gesteld.

Artikel 47

1. Het tijdstip van inwerkingtreding van deze landsverordening wordt vastgesteld in een landsverordening waarin tevens het invoerings- en overgangsrecht van deze landsverordening worden geregeld.

2. Zij kan worden aangehaald als Comptabiliteitsverordening 1989.

Gegeven te Oranjestad, 28 december 1989

F.B. Tromp

De minister van Financiën,
G.P. Trinidad

De minister van Justitie,
H.S. Croes

De minister van Algemene Zaken,
N.O. Oduber

De minister van Economische Zaken,
E. Briesen

De minister van Welzijnszaken,
R.J. Refunjol

De minister van Publieke Werken en
Volksgezondheid,
P.P. Kelly

De minister van Vervoer en Communicatie,
E.D. Nicolaas